

SZANOWNI PAŃSTWO,

Tegoroczne Boże Narodzenie spędzać będziemy w warunkach zgoła nieoczekiwanych – przecież jeszcze rok temu nikt z nas nie spodziewał się, że epidemia opanuje świat i uniemożliwi nam swobodne przemieszczanie się między krajami i nieograniczone spotkania ze znajomymi, przyjaciółmi, rodziną.

Dlatego też szczególnie tym z Państwa, których Gwiazdka wigilijna zastanie z dala od Bliskich, życzymy, by przenieśli się myślą do domu, gdzie przy stole zgromadzą się drodzy ich sercu, i zajmą przygotowane dla niespodziewanego gościa miejsce, krzepiąc swe serce wspomnieniami i wyobraźnią.

Wszystkim Rodakom życzymy, by magiczna moc Wigilijnego Wieczoru przyniosła nam spokój i radość, by łamiąc się opłatkiem z nadzieją i ufnością spoglądali w przyszłość. Szczęśliwych, zdrowych, przeżytych w zgodzie ze światem i sobą samym, pełnym życia i miłości Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku życzy

Dorota DMUCHOWSKA, Konsul RP w Kijowie z Zespołem

Bóg się rodzi, moc truchleje!

Rozmowa z ks. Michałem BRANKIEWICZEM
z parafii katedralnej pw. św. Aleksandra w Kijowie

GENERALNIE UKRAIŃCY TO LUDZIE POBOŻNI...

- Jest Ksiądz kapłanem archidiecezji warszawskiej, pracującym od roku 2001 lat w Kijowie...

- ... zostałem wyświęcony przez kard. Józefa Glempa w roku 1997. Do seminarium wstąpiłem mając 31 lat. Wcześniej skończyłem weterynarię w Lublinie. Mam trochę ponad 60 lat.

- Ukończył Ksiądz studia w Archidiecezjalnym Seminarium Misyjnym „Redemptoris Mater” w Warszawie...

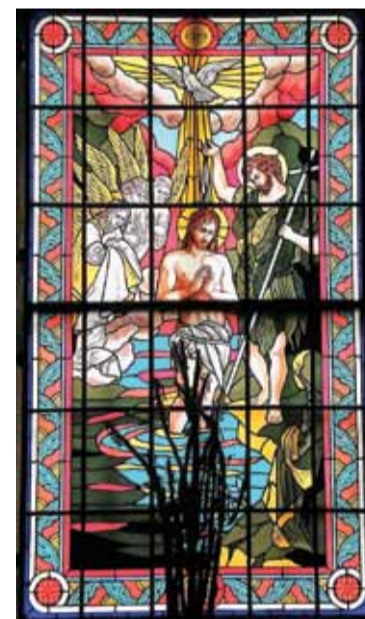
- ... absolwenci tego seminarium otwarci są na wszystkie potrzeby duszpasterskie na całym świecie. Nasi kapłani pracują m.in. na Ukrainie, we Włoszech, Kanadzie, Izraelu, USA, Gruzji, Francji, Rosji. Wielu z nas prowadzi też ekipy katechistów odpowiedzialnych za Drogę Neokatechumenalną w różnych miejscach Polski i Europy. Rozpoczynając studia w „Redemptoris Mater” wyraziłem zgodę na pracę na misjach...

- ... i trafił Ksiądz na Ukrainę.

- Do parafii katedralnej pw. św. Aleksandra. Nasza świątynia wybudowana została w połowie XIX w. przez miesz-

kających w Kijowie Polaków, głównie ziemiaństwo, które odgrywało wówczas na ziemiach ukraińskich znaczącą rolę. Przypomnę, iż nasz kościół został zamknięty w roku 1937 za władzy sowieckiej i przekształcony na internat dla budowniczych Chreszczatyku, głównej alei stolicy zniszczonej podczas wojny i odbudowanej w latach 50. XX wieku w stylu socrealistycznym.

Ciąg dalszy na str. 6-7

Chrzest Jezusa. Witraż kościelny

2021

DRODZY CZYTELNICY!

Każdy nowy rok to zupełnie nowa książka zawierająca 365 pustych stron. Wypełnijcie ją tym wszystkim, czego nie zrobiliście w starym roku. Słowami, których baliście się wypowiedzieć, miłością, której nie mieliście czasu okazać, dobrocią, którą zapomnieliście kogoś obdarować, nadzieją bez której nie da się żyć. Do siego Roku! REDAKCJA „DK”, Zarząd Główny ZPU

Nowy Rok nadchodzi

NAJCIEKAWSZE PRZESĄDY NOWOROCZNE W POLSCE

„Żyjemy w takim dziwnym świecie, w którym łatwiej jest rozbić atom, niż obalić przesąd”
- Albert Einstein

Zbliża się kolejny Sylwester i Nowy Rok. Wkrótce pożegnamy, jak nigdy wcześniej na milcząco, koszmarny rok pandemii z przekonaniem, że nowy rok zwiastować będzie nową nadzieją. Zastanówmy się bowiem, co by było, gdyby nowy rok

wiazał się z tym, że będzie tak samo zły lub nawet gorszy od roku mijającego. Koszmar. To właśnie nadzieja pcha człowieka naprzód.

Ludzie od dawna przypisują tej dacie magiczną moc i z tym wiążą się przesady noworoczne. To, co robisz w tym czasie, liczy się bardziej niż kiedy indziej, dlatego może owocować szczęściem i powodzeniem albo przeciwnie – problemami. Nasi przodkowie żyli według odwiecznych, przekazywanych z pokolenia na pokolenie zasad

i głęboko w nie wierzyli. Niektóre z nich przetrwały do dziś i bywa, że czasem w sposób niezamierzony – są jednak wciąż stosowane i przestrzegane... Przypomnijmy, więc najpopularniejsze przesady noworoczne i sylwestrowe!

W Nowy Rok wejdź z czystym kontem

Jeszcze przed sylwestrem należy pozamykać wszystkie zaległe sprawy, np. w pracy, pospłacać długi i uregulować rachunki z poprzedniego roku. Dobrze jest też wyjaśnić wszystkie nieporo-

zumienia z bliskimi osobami, jeśli nie chcemy, by zaowocowały one niepowodzeniami w życiu osobistym.

Pożegnaj zmartwienia

W sylwestra spisz na kartce wszystkie swoje zmartwienia, problemy – cokolwiek Cię trapiło podczas ostatniego roku. Następnie spal tę kartkę. Przesady mówią, że w ten sposób pozbędziesz się owych smutków i kłopotów.

Ciąg dalszy na str. 7

ZUSTRZICH KIEROWNICTWA НМУ З РАДНИКОМ ПОСОЛЬСТВА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА В УКРАЇНІ

З метою
професійного обміну

У ході зустрічі йшлося про продовження плідної співпраці України і Польщі у галузі вищої медичної освіти, покращення професійної комунікації між українськими та польськими науково-педагогічними фахівцями та студентами.

Ректор, професор Ю.Л. Кучин поінформував гостя, що польськими партнерами НМУ на сьогодні є: Варшавський Медичний Університет (м. Варшава), Вища школа бізнесу – Національний Університет Луїса (м. Новий Сонч), Медичний коледж Ягелонського Університету (м. Краків), Медичний Університет в Білостоці (м. Білосток), Академічна спортивна асоціація вищих навчальних закладів (м. Ченстохова), Університет імені Яна Длугоша (м. Ченстохова). «Минулого 2019 року викладачі, співробітники, студенти та аспіранти НМУ, а це близько 50 осіб, відвідали Польщу з метою професійного обміну. Рік, що минає, є нетиповим для всього світу через пандемію коронавірусу, і якби не ці форс-мажорні обставини, певен, - кількісні показники академічної мобільності між

17 грудня 2020 року в конференц-залі адміністративного корпусу Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця відбулася зустріч ректора, професора Ю.Л.Кучина, першого проректора з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти, професора О.М.Науменка, проректора з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції, професора Р.Л.Скрипник, проректора з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професора О.А.Канюри, в.о. начальника відділу міжнародних зв'язків І.В. Саханди, заступника голови Польського медичного товариства імені професора А.С.Свінціцького, асистента кафедри педіатрії №1 Г.Е.Козинкевич та координатора Центру польсько-української науки і культури Т.П.Михайленко з радником Посольства Республіки Польща в Україні Яцеком Гоцловським.

нашим Університетом та медичними університетами Польщі цього року порівняно із минулим були б набагато більшими», - додав Юрій Леонідович.

Далі йшлося про увічнення пам'яті професора, доктора медичних наук, професора, академіка АН вищої школи України, завідувача кафедри внутрішніх хвороб стоматологічного факультету НМУ імені О.О. Богомольця, головного редактора часопису «Практикуючий лікар», члена редколегії цілої низки українських та польських

медичних видань Анатолія Станіславовича Свінціцького. Юрій Леонідович відзначив важливу роль вченого-вик-

ладача, зазначивши, що Республіканську клінічну лікарню МОЗ України, що по вул. Володимира Винниченка, 9, шляхом приєднання недовзі буде реорганізовано в Університетську клінічну лікарню. Він назвав символічним той факт, що саме у цій лікарні розміщено клінічну кафедру, де тривалий час працював А.С. Свінціцький, а створення Університетської клініки було його заповітною мрією. «Тому, - продовжив Ю.Л.Кучин, - саме на цій будівлі буде встановлено меморіальну дошку на честь професора А.С.Свінціцького. Відповідне звернення адмініст-

рація НМУ направить до КМДА». Встановлення пам'ятної дошки заплановано на перше півріччя 2021 року.

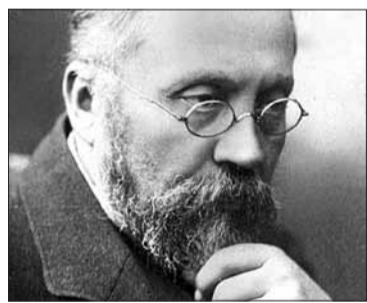
У свою чергу Яцек Гоцловський зазначив, що Посольство Республіки Польща в Україні щиро підтримуватиме цю ініціативу, а його представники обов'язково братимуть участь у відкритті пам'ятної дошки професору А.С.Свінціцькому.

За традицією зустріч, яка проходила у теплій і конструктивній обстановці, завершилася обміном пам'ятних сувенірів.

Прес-центр НМУ

POLACY ŚWIATU

NAPOLEON CYBULSKI
Urodz. 14.09.1854 r. w Krzywonosach (Wileńszczyzna) – zm. 26.04.1919 r. w Krakowie.

Edukacja

Po ukończeniu gimnazjum w Mińsku podejmuje studia w Akademii Wojskowo-Medycznej w Petersburgu. W 1880 roku uzyskuje, nawiasem mówiąc z najwyższą oceną, dyplom lekarza. Do 1885 roku pracuje w Akademii Wojskowo-Medycznej jako asystent na Katedrze Fizjologii u prof. Iwana Tarchanowa.

Fotohemotachometr i mikrokalorymetr

Konstruuje przyrząd mierzący szybkość przepływu krwi

NAPOLEON CYBULSKI

Fizjolog, odkrywca adrenaliny, wynalazca fotohemotachometru i mikrokalorymetru, jeden z twórców endokrynologii, pionier elektroencefalografii, publicysta i społecznik

w naczyniach krwionośnych, który jednocześnie rejestruje proces fotograficznie. Biorąc pod uwagę obie funkcje, nazywa go fotohemotachometrem. Dzięki temu urządzeniu Cybulskiemu udaje się zbadać zmiany prędkości przepływu krwi w stosunku do faz pracy serca i rytmu oddechowego.

W 1885 roku, po uzyskaniu tytułu doktora medycyny, przeprowadza się do Krakowa, gdzie zostaje kierownikiem Katedry Fizjologii, Histologii i Embriologii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Prowadzi przełomowe badania z zakresu elektrofizjologii. Wraz z Adolfem Beckiem udaje mu się odkryć elektryczną aktywność mózgu, a także dokonać pomiaru tej aktywności i

zlokalizować okolice czuciowe w korze mózgowej. W 1890 roku Cybulski konstruuje przyrząd do mierzenia ilości ciepła wytwarzanego przez mięśnie – mikrokalorymetr.

Adrenalina

Pięć lat później, we współpracy z Władysławem

Szymonowiczem odkrywa hormonalne oddziaływanie rdzenia nadnerczy, a także izoluje wcześniej nieznaną adrenalinę, podnoszącą ciśnienie krwi.

To właśnie adrenalinie poświęca większość kolejnych prac naukowych. Równolegle do pracy naukowej, Napoleon Cybulski zajmuje się publicystyką społeczną. Stawia sobie za

cel podniesienie poziomu oświaty i kultury rolnej w regionie podkrakowskim. Prowadzi nawet badania nad dietą ludu wiejskiego w Galicji. Wspólnie z profesorem Odo Bujwidem zakłada pierwsze w Krakowie żeńskie gimnazjum, co więcej – głośno postuluje dopuszczenie kobiet do studiów wyższych. Napoleon

Adrenalina – hormon stresu

Cybulski jako pierwszy w Polsce podjął badania nad hipnotyzmem.

W książce „O hipnotyzmie ze stanowiska fizjologicznego” pojawiły się tezy wyprzedzające późniejszą koncepcję nieświadomości Zygmunta Freuda.

W roku 1910 jako pierwszy polski badacz uzyskał zapis EKG. W jego dorobku znajduje się ponad 80 prac naukowych, nie licząc pojedynczych artykułów i odczytów. Jest członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Umiejętności i członkiem honorowym wielu towarzystw ekarskich.

W latach 1911, 1914 i 1918 jest nominowany do Nagrody Nobla. Jest laureatem prestiżowej nagrody fundacji Jerzmanowskich z 1918 roku. Wartość tej nagrody odpowiadała wówczas 12 kilogramom złota, co w dzisiejszych czasach byłoby równoważnością prawie dwóch milionów złotych.

Umiera 26 kwietnia 1919 roku, we własnym gabinecie stomatologicznym, w wyniku ataku apoplektycznego. ■

Rachmistrze spisowi i ankieterzy statystyczni międzywojnia

Socjologia

W przedwojennej Polsce dwukrotnie podejmowano tytaniczną pracę, konieczną dla zewidencjonowania ludności kraju. Spisy miały oczywiste mankamenty, ale stanowią najcenniejsze źródło wiedzy o mieszkańcach II Rzeczypospolitej. Pierwszy spis powszechny odbył się w 1921 roku. Nie objął całego terytorium, bo nierozstrzygnięta pozostawała kwestia przynależności Wilna oraz Górnego Śląska.

Pierwszy spis z wątpliwościami. Ludność Polski w 1921 roku

Dane ich dotyczące doszacowano po fakcie w oparciu o prowizoryczny spis zorganizowany przez Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich w 1919 roku oraz o już mocno leciwy spis niemiecki z 1911 roku.

W liczbach panował też pewien chaos, bo część spisu przeprowadziły władze wojskowe, kierujące się odmienną metodologią. Co więcej skoszarowanych żołnierzy nie uwzględniano w populacji poszczególnych obszarów.

Z nieścisłości i braków doskonale zdawano sobie sprawę. Dla lat 20. XX wieku nie istnieją jednak żadne dokładniejsze dane demograficzne.

Spis drugi... i trzeci, którego nie było

Drugi, już kompleksowy, spis zorganizowano w roku 1931, choć stopniowa publikacja jego wyników przeciągnęła się aż do roku 1938.

Trzeci – planowany na rok 1941 – nigdy się nie odbył. Główny Urząd Statystyczny ogłaszał jednak szacunki, dające pewne wyobrażenie o sytuacji ludnościowej u schyłku niepodległości.

Nierówne części. Ilu Polaków mieszkało w poszczególnych zaborach?

W roku 1921 na obszarze objętym spisem zamieszkiwało 25,7 mln osób. Łączną populację – wraz z Litwą Środkową oraz przyłączoną częścią Górnego Śląska – oszacowano na 27,2 mln osób. 57% przypadła na były zabór rosyjski. Tylko w dawnej Kongresówce mieszkało 41,7% populacji kraju. Na rozległych, ale rzadko zaludnionych Kresach – 15,3%. Udział ludności byłego zaboru austriackiego wynosił 28,4%, a zaboru pruskiego – tylko 14,5% (samego Górnego Śląska – 3,6%).

Ludność Polski w 1939 roku

Do 1931 roku liczba ludności kraju zwiększyła się do 32,1 mln. Z kolei na dzień 31 sierpnia 1939 roku – ostatni przed wybuchem II wojny światowej – szacuje się ją na 35,34 mln. W Rzeczypospolitej żyło wówczas 1,5% całej populacji świata. Był to jedenasty najludniejszy kraj globu po Imperium Brytyjskim (550 mln mieszkańców), Imperium Japońskim (304 mln), Chinach (267,5 mln), Związku Radzieckim (168,5 mln), Stanach Zjednoczonych (147 mln), Francji (107,5 mln),

Niemczech (87 mln), Imperium Holenderskim (78 mln), Włoszech (56,5 mln) i Brazylii (40 mln).

Kraj rolników. Ludność wiejska i miejska w II RP i ostatnie dane GUS-u

Polska była krajem wiejskim i rolniczym. W 1921 roku aż 75,4% ludności zamieszkiwało na wsi, a tylko 24,6% w miastach. Do roku 1931 ten stosunek zmienił się bardzo nieznacznie. Wynosił wówczas 72,6 do 27,4%. Według danych drugiego spisu powszechnego aż 60,3% mieszkańców kraju utrzymywało się z rolnictwa. Dla porównania w 2011 roku na wsi zamieszkiwało już tylko 39,2% Polaków. Według najnowszych danych Głównego Urzędu Statystycznego w rolnictwie jest zatrudnionych 14,4% wszystkich pracowników.

Narodowości w przedwojennej Polsce. Zgodnie z wizją prawicy

Zgodnie z intencjami prawicowych polityków, przedstawiających postulat graniczne podczas rokowań pokojowych z Rosją Radziecką w 1921 roku, wykreślono rubież, która gwarantowała, że w całej populacji kraju ludność polska zachowa wyraźną przewagę. Ludność województwa wołyńskiego w 1921 roku. Według pierwszego spisu powszechnego to tam było najmniej Polaków w całym kraju. Według spisu z 1921 roku 69,2% mieszkańców Rzeczypospolitej

uważało się za Polaków, 14,3% za Rusinów/Ukraińców, 7,8% za Żydów, 3,9% za Białorusinów i tyle samo za Niemców.

Województwa II RP, gdzie Polacy stanowili mniejszość

Na siedemnaście województw kraju w czterech Polacy stanowili mniej niż połowę ludności. W tarnopolskim było ich 45%, w poleskim 24,3%, w stanisławowskim 22,2%, a w wołyńskim – tylko 16,8%. Najbardziej spolonizowane były z kolei województwa krakowskie (93%) oraz kieleckie (91,3%).

Rozwoju sytuacji narodowej w kolejnych latach nie da się śledzić w oparciu o ściśle liczby, bo w drugim spisie nie padło już pytanie na ten temat. W 1931 roku od respondentów oczekiwano wyłącznie wymienienia swojego języka ojczystego oraz wyznania. 68,9% osób zadeklarowało, że ich pierwszy język to polski. 10,1% podało ukraiński, 8,6% jidysz lub hebrajski, 3,1% białoruski, 2,3% niemiecki, a 0,4% rosyjski.

Religia mieszkańców przedwojennej Polski

Co do religii, 64,8% uczestników spisu podało, że są członkami Kościoła rzymskokatolickiego. Grekokatolików było 10,4%, prawosławnych 11,8%, wyznawców judaizmu 9,8%, a ewangelików – 2,6%. W stosunku do roku 1921 nieznacznie wzrósł udział katolików (o 1 punkt procentowy).

Kamil JANICKI

Cudzoziemcy kupują mieszkania w Polsce

15 grudnia 2020. Około 8,5 tys. mieszkań w Polsce w 2019 roku kupili cudzoziemcy – wynika z raportu serwisu GetHome.pl, na który powołuje się portal bankier.pl Co trzecie mieszkanie zostało zakupione przez obywatela Ukrainy.

Cudzoziemcy coraz częściej inwestują w nieruchomości w Polsce. W 2019 roku cudzoziemcy nabyli 8487 mieszkań, czyli o 20,5 proc. więcej niż rok wcześniej – podaje portal. Średnia powierzchnia nabytych nieruchomości wynosi 57,5 mkw. Ponadto w 2019 roku cudzoziemcy chętnie inwestowali w lokale użytkowe (2484 lokali, czyli +15,3 proc.).

Jak wynika z danych MSWiA, wśród cudzoziemców najbardziej aktywnymi na polskim rynku nieruchomości są obywatele Ukrainy, którzy w 2019 roku nabyli 3121 mieszkań o łącznej powierzchni 160,7 tys. mkw. Od 2015 roku liczba zakupionych przez nich mieszkań wzrosła pięciokrotnie – z 627 do 3121 mieszkań.

Najwięcej mieszkań cudzoziemcy kupują w dużych miastach:

- ✓ Warszawie (2141)
- ✓ Krakowie (1161)
- ✓ Wrocławiu (790)
- ✓ Łodzi (262)
- ✓ Gdańsku (246)

Przedmiotem zainteresowania obywateli Ukrainy są nie tylko mieszkania, ale również grunty, których zakup wiąże się z koniecznością uzyskania zezwolenia MSWiA. Zgodnie ze statystykami resortu, w 2019 roku obywatelom Ukrainy udzielono 270 zezwoleń na zakup 53,3 ha.

Głównym celem zakupu nieruchomości, jak podają wnioskodawcy, jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Tetiana GOMON
Polsko-ukraiński portal
gospodarczy DIALOG

Zgodnie z zaleceniami WHO

W czasie, gdy przebrzydła pandemia zmusza nas do przestrzegania określonych norm zachowania dystansu społecznego, aby uniknąć zarażenia Covidem -19, Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie „Aster” w Nieżynie zdecydowało przeprowadzić spotkanie wigilijne w plenerze, nad rzeczką, zgodnie z najbardziej pożądanymi zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Na wstępie prezes Stowarzyszenia Weronika Mandryko opowiedziała wszystkim o święcie Bożego Narodzenia, o powiązanych z nim katolickich tradycjach. Następnie, zgodnie z odwiecznymi zwyczajami, częstowano się opłatkiem, życząc sobie wszystkiego

WIGILIJNE SPOTKANIE W NIEŻYNIE

najlepszego: szczęścia, dobrego zdrowia, dostatku, spokoju i duchowego ładu.

Każdy otrzymał prezent gwiazdkowy; zadbano również

o prezenty dla dzieci i wnuków członków Stowarzyszenia. Zgodnie z polską tradycją kolację wigilijną rozpoczęto od czerwonego barszczyku. Na

przybranych odświętnie stołach królowały dania postne.

W przyjaznym gronie śpiewano kolędy. Podsumowano wyniki 2020 roku, wspo-

mniano o imprezach, w których brali udział członkowie Stowarzyszenia, zaplanowano działania na rok 2021, a jako że spotkanie przebiegało w ciepłej i przyjaznej atmosferze, wszyscy byli bardzo zadowoleni.

Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie „Aster” składa wszystkim najserdeczniejsze powinszowania z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku oraz życzy zdrowia, szczęścia, radości, pomyślności i pokoju. Niech święta będą pełne bez troski i przyjemności, a nadchodzący rok spełni najbardziej optymistyczne nadzieje.

Weronika MANDRYKO

Okres świąteczny

Dzyń, dzyń, dzyń, Mikołaju święty, dzyń, dzyń, dzyń - przynieś nam prezenty!

Okres świąteczny - to czas radości i wielkich marzeń wszystkich dzieci oraz świetna okazja dla dorosłych zajrzeć do magicznego świata dzieciństwa. Tradycyjnie już, w sobotę 12 grudnia, jak co roku, odwiedził nas Święty Mikołaj wraz ze swoimi przyjaciółmi. W tym roku były to Anioły, myszki Minnie i Miki.

Główny bohater święta - Święty Mikołaj, opowiadał dzieciom o tradycjach mikołajkowych i noworocznych; nasze pociechy aktywnie uczestniczyły z zabawach przygotowanych przez gości, a były to między innymi zabawy ruchowe, konkursy i tańce.

miątką tego spotkania. Żegnając się z dziećmi, nasz Mikołaj obiecał, że na pewno wróci za rok. Serdecznie dziękujemy wszystkim, kto pomagał w organizacji święta! Dziękujemy za cudowne prezenty, nagrody i udział!

Tegoroczne spotkanie współfinansowano ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach wsparcia Polonii i Polaków za granicą.

***

A niżej - Marcinek (9 lat), opowie nam o spotkaniu z Mikołajem (na zdjęciu z prawej - pośrodku).

Dzięki uprzejmości partnerów naszego Mikołaja z Polskiej Organizacji Turystycznej program świąteczny został wzbogacony quizem o Polsce, jej geografii, obyczajach i tradycjach. Quiz stał się świetną okazją dla otrzymania zasłużonych nagród, wręczanych przez małżonkę Ambasadora RP w Kijowie p. Monikę Cichocką. Aktywność i liczne nagrody, otrzymane przez małych uczestników, świadczyły o ich wiedzy i zainteresowaniach.

Św. Mikołaj, w roli którego był dyrektor Centrum św. Marcina de Porres w Fastowie ojciec Michał Romaniw, słuchał wierszyków i piosenek, przygotowanych dla niego przez dzieci z polskich organizacji. Mikołaj również wiedział, czym poczęstować dzieciaków - gorący rosół, herbata, ziemniaczki, kielbaski z grilla i słodczy przyniosły naszym pociechom i ich rodzicom wiele radości.

Zimny sobotni poranek zarumienił dziecięce policzki i przyniósł świąteczny nastrój oraz atmosferę nadchodzących Świąt. Zdjęcia, zrobione z Mikołajem, będą wspinała pa-

nieje, bo przecież jest Bóg, to Mikołaj też musi być.

nieje, bo przecież jest Bóg, to Mikołaj też musi być.

- Jak Mikołaj pakuje prezenty?

- Nie myślałem o tym nigdy, ale pewnie jak wszyscy inni ludzie, tylko on to robi przez cały rok. A później rozdaje.

- Za co lubisz Święta Bożego Narodzenia?

- Na Boże Narodzenie do mnie przyjeżdża babcia z Polski, a razem z nią prezenty. Ja ją bardzo kocham, ale w tym roku przez koronawirus jej nie będzie. Jeszcze przybierać choinkę i wybierać bombki i światełka. My mamy bardzo dużo bombek - mamy aniołki, jelonki, różne ptaki, zające, a niektóre z nich robiłem sam z papieru. Na Wigilię Babcia dzieli się z nami specjalnym wafelkiem, który nazywa się opłatek, a dorosłym daje łuskę karpia.

- Czego byś chciał życzyć rodzinie, kolegom, Mikołajowi?

- Zdrowia i żebyśmy nigdy nie chorowali i znikł koronawirus. A jeszcze żeby nasz piesek przestał rozrabiać.

Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

PS „Wszystkie dzieci Mikołaja kochają Wszystkie dzieci Na niego czekają...”

Mikołaj zostawił w redakcji „DK” prezenty dla pierwszych trzech naszych młodych czytelników (do 12 lat), którzy odpowiedzą na pytania quizu (które drukujemy obok na stronie 5), przygotowanego przez Polską Organizację Turystyczną.

Prosimy o przesłanie odpowiedzi pod adres mailowy redakcji: okodk@ukr.net

Z HISTORII ŚWIĘTA

Mikołajki to tradycyjna polska nazwa święta, obchodzonego 6 grudnia w katolicyzmie i 19 grudnia w prawosławiu.

Już w IX w. obchodzono w Konstantynopolu święto Mikołaja, które traktowano jako godne przygotowanie do Bożego Narodzenia. Święty Mikołaj, znany również jako Mikołaj z Bari, według średniowiecznej hagiografii żył na przełomie III i IV w. Biskup wstąpił się pomocą ubogim, w przekazach przedstawiano go jako cudotwórcę.

Do XIX w. Mikołajki były na ziemiach polskich dniem wolnym od pracy. W 1969 r. w Kościele katolickim zniesiono święto, jest to już tylko tzw. wspomnienie dowolne.

QUIZ

Prosimy o przesłanie odpowiedzi pod adres mailowy redakcji: okodk@ukr.net

Польська туристична організація, діяльність якої пов'язана з популяризацією туристичних можливостей Польщі у світі, підготувала для вас конкурс-вікторину. Конкурсні запитання стосуються трьох тем: краєзнавчо-історичної, польських міст і їх символів, і різдвяних звичаїв та традицій у Польщі. Кожне запитання має три варіанти відповідей. Ви маєте вибрати правильну і назвати її. Нагороди чекають тих, хто дасть найбільшу кількість правильних відповідей. Отже, починаємо.

ЩО МИ ЗНАЄМО ПРО ПОЛЬЩУ?

1. Яке місто є столицею Польщі:
 Краків Варшава Познань
  2. На Заході Польща має кордон з:
 Україною Німеччиною Білоруссю
  3. Як звали першого президента Польщі:
 Лех Валенса Анджей Дуда Олександр Квасневський
  4. Смок вавельський може зустрітися нам у:
 Торуні Краківі Гдині
  5. Яка з цих водних артерій є річкою-символом Польщі:
 Одра Вісла Варта
  6. Яке море омиває Польщу:
 Чорне Балтійське Червоне
  7. Чи Польща належить до Європейського Союзу:
 Так Ні
  8. Як звали польського поета, автора твору «Пан Тадеуш»:
 Ігнацій Красицький Юліш Словацький Адам Міцкевич
- Кожне польське місто має щось своє, неповторне та унікальне. Це стосується пам'яток, місцевих сувенірів, регіональних ласощів, стилю життя. Згадаймо разом з вами, що ми знаємо про польські міста:
9. Найбільший у Польщі осередок зимового гірського туризму – це:
 Закопане Єленья Гура Карпач
  10. Тримісто – це спільна назва для:
 Хожув, Колобжег, Кошалін, Бидгощ, Торунь, Іновроцлав Гданськ, Сопот, Гдиня
  11. Місто пряників і Миколая Коперника це:
 Краків Щецин Торунь
  12. На вулицях якого міста можна зустріти Лайконіка на коні:
 Варшави Кракова Любліна
  13. Ясна Гура знаходиться у:
 Плоцьку Познані Ченстохові
  14. Яке польське місто відоме тим, що на його ратуші буцаються два козлики:
 Вроцлав Познань Люблін
  15. Яке місто називають польським полюсом тепла:
 Тарнів Зелена Гура Перемишль
  16. У якому місті щороку у грудні відбувається конкур на крашу Різдяну шопку (вертеп):
 Краківі Вроцлаві Варшаві
- Поговоримо про символи польських міст:
17. Пам'ятник – колона короля Зигмунда стоїть на Замковій площі у:
 Краківі Гданську Варшаві
  18. Костел Маріїнський на Головному Ринку – це символ:
 Лодзі Кракова Любліна
  19. Круповки – це візитівка:
 Закопаного Вроцлава, Тарнова
  20. Бронзового бравого вояка Швейка можна зустріти в:
 Варшаві Перемишлі Замості
  21. Найбільший у Європі замок хрестоносців розташований у:
 Торуні Мальборку Віслі
  22. Вали Хороброго можна побачити:
 у Гдині у Щецині у Сопоті
  23. Кумедних бронзових гномів зустрінемо на вулицях:
 Познані Вроцлава Катовіце
  24. Фонтан Нептуна – символ:
 Білостока Щецина Гданська
  25. Згідно з польською традицією, ми розпочинаємо вечірню вігілью:
 Коли всі гості зберуться за столом Коли зійде перша зірка Коли залунають дзвони в костелі
  26. Символом чого є перша зірка: Віфлємської зірки, яка сповіщає про народження Ісуса?
 Родинного тепла і щастя Священної свічки
  27. Що з латинської мови означає «вігілья»:
 Народження Вечеря Чування
  28. Що традиційно повинно розпочинати вечірню вігілью:
 Молитва і читання фрагменту Євангелії Обмін оплатками Вручення подарунків
  29. Що символізує сіно під обрусом:
 Скромні умови, в яких народився Ісус Добрі наміри учасників вечері Прибуття Трьох Королів до Віфлеєму
  30. Що символізують 12 вігільйних страв:
 12 днів мандрівки Трьох Королів до Віфлеєму 12 апостолів 12 тижнів адвенту
  31. Що від самого початку виконувало роль оплатка, яким ми ділимося з близькими:
 Дріжджове тісто Тістечка зі спеціями Освячений хліб
  32. Ким насправді був Святий Миколай:
 Єпископом Мандрівником Князем
  33. Кількість осіб за вігільйним столом повинна бути:
 Парною Непарною Відповідно до кількості 12 апостолів

„Gdy się Chrystus rodzi”

Jasełka

Учні Польської Школи Сobotniej przy „Domu Polskim” w Kijowie 12 grudnia br. w sali stołecznego hotelu „Express” przygotowali świąteczny koncert pod opieką Heleny Szymańskiej. Oprawę muzyczną zapewnił zespół wokально-танецzny „Wszystko w porządku”, działający przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Stowarzyszeniu „Rodzina” w Browarach.

Dyrektor „Domu Polskiego” w Kijowie – Maria Siwko złożyła obecnym najszczerze życzenia oraz serdeczne podziękowania wszystkim współpracownikom, którzy włączyli się do organizacji tego święta. Szczególne podziękowania należą się Helenie Szymańskiej – nauczycielce szkoły sobotniej przy „Domu Polskim” w Kijowie i Oksanie Basiuk – sekretarce „Domu Polskiego” za sumienną i rzetelną pracę, poczucie zaangażowania i dyscyplinowania oraz wzorowe wypełnianie obowiązków służbowych w czasie realizacji projektu.

Projekt współfinansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach

wsparcia Polonii i Polaków za granicą. Projekt realizowany we współpracy z Fundacją „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

W klimat świąt wprowadziła nas piosenka: „Niech pada śnieg”. To przedstawienie było wyjątkowe, ponieważ zamiast tradycyjnych znanych kołęd, pojawiły się zupełnie nowe takie jak: pastorałka „Od serca do ucha”, „Skrzypi wóz”, „Narodził się Bóg Dziecina”, a również

„Niech światło choinki – symbol radości z narodzenia Jezusa oświetla zawsze Wasze życie I pozwala odnaleźć drogę. A przez cały rok od poniedziałku do niedzieli Niech Was wszystko łączy, Nic zaś nie dzieli”

Cała publiczność wynagrodziła aktorów gromkimi brawami.

„A wczora z wieczora”, „Gdy śliczna Panna”, „Dzisiaj w Betlejem”. Przedstawienie słowno-muzyczne zostało ciepło przyjęte przez zebranych. Kiedy część artystyczna dobiegła końca, występujący uczniowie otrzymali prezenty. Wszystkim zebrany złożono życzenia bożonarodzeniowe:

mi. A należało im się, ponieważ uczniowie wykazali się świetną grą aktorską, zaś wspaniała scenografia dopełniła reszty. Te jasełka na pewno zapadną w pamięci wszystkich, a na kolejne czekać będziemy z niecierpliwością przez cały następny rok.

Helena SZYMAŃSKA

Rozmowa z ks. Michałem Brankiewiczem z parafii katedralnej pw. św. Aleksandra w Kijowie

Ciąg dalszy ze str. 1

Naszą świątynię przebudowano na budynek 4 piętrowy i urządzono w nim pokoje dla robotników. Zdeastrowano ją kompletnie, wyrzucając wszystko na ulicę. taki los spotkał m.in. kościelne rzeźby. Potem świątynię zmienioną na planetarium. Wywieziono też 3 księży pracujących w kościele i zamordowano, zupełnie bez żadnego sądu. Tak Stalin rozprawiał się wówczas z ludźmi wierzącymi.

W Kijowie nie było miejsca, w którym katolicy mogliby się spotykać. I jeden z parafian na Światoszynie (nazwa miasta i stacji metra) oddał swoją chatę na potrzeby kościoła. Chata była cały czas pod nadzorem służb KGB. Wszystkich przychodzących fotografowano. Był też zakaz udziału w modlitwach dla młodych i dzieci. Nauczyciele stali przed chatą i notowali wszystkich przychodzących. Ksiądz mógł przyjechać, aby wspólnie się modlić tylko raz na miesiąc – na jeden dzień.

W roku 1991 roku papież Jan Paweł II odnowił hierarchię duchowną i mianował biskupów dla Lwowa, Kamieńca Podolskiego i Żytomierza. Ukraina ustanowiła stosunki dyplomatyczne ze Stolicą Apostolską. W 2001 głowa Kościoła rzymskokatolickiego na Ukrainie abp lwowski Marian Jaworski został podniesiony do godności kardynalskiej. W czerwcu 2001 roku z pielgrzymką apostolską do Kijowa i Lwowa przyjechał papież Jan Paweł II. Towarzyszył mu m.in. prymas Polski kard. Józef Glemp. I wtedy to ówczesny biskup kijowsko-żytomierskiej - ks. Jan Purwiński (urodzony na Łotwie, w Łatgalii, w polskiej rodzinie) poprosił prymasa Polski o księdza do nowo powstałej diecezji, do parafii św. Aleksandra w Kijowie - dla duszpasterstwa polskojęzycznego oraz dla wspólnot neokatechumenalnych.

- W parafii św. Aleksandra pracuje 5 księży...

- Jestem tu jedynym Polakiem z Polski. Formalnie nie jestem jednak duszpasterzem Polonii lecz wyłącznie na jej usługach. Zawsze też, kiedy kijowska Polonia zbiera się i modli w naszym kościele, to ja odprawiam okolicznościowe nabożeństwo. Zawsze, kiedy organizowane są tu spotkania opłatkowe czy wielkanocne przez Związek Polaków Ukrainy, Federację Organizacji Polskich, Bibliotekę Polską im. A. Mickiewicza czy wreszcie konsulat i ambasadę RP to jestem przez nich zapraszany. Na tym polega moja praca polonij-

na. Obok tego zajmuję się normalną pracą duszpasterską - dla wszystkich wiernych ukraińsko-rosyjskojęzycznych. Do Kijowa przyjechałem ze znajomością języków: polskiego i rosyjskiego, którego uczyłem się jeszcze w szkole. Moja pierwsza praca duszpasterska koncentrowała się na katolikach rosyjskojęzycznych. Dziś odprawiam nabożeństwa po polsku i ukraińsku oraz czasami po rosyjsku i hiszpańsku. Jestem duszpasterzem dla wszystkich.

Prowadzimy tu duszpasterstwo w kilku językach. Najliczniejszą grupę stanowią

Kościół pw. św. Aleksandra w Kijowie

wierni ukraińscy. Jest ich ok. 70%. Odprawiamy też nabożeństwa po polsku, rosyjsku, wietnamsku i hiszpańsku. W tych ostatnich uczestniczą w nich przeważnie mieszkańcy pochodzący z Ameryki Południowej.

Organizujemy ponadto koncerty muzyczne. Są ku temu 2 powody: bardzo dobre organy, подарowane nam kilkanaście lat temu przez niemiecką diecezję w Bambergu i świetna akustyka - bo jest kopia, która działa jak jeden wielki wzmacniacz.

- Aktualnie w Kijowie jest 7 parafii katolickich...

- Dwie z nich są parafiami diecezjalnymi, pozostałe prowadzą zakonnicy: Oblaci, Karmelici, Kapucyni, Palotyni,

Kijowscy Polacy z flagą narodową (fot. archiwum DK)

Franciszkanie i Dominikanie, którzy stworzyli tu Instytut Nauk Religijnych.

Nasz kościół jest cały czas otwarty. Dzięki temu odwiedza go w ciągu dnia wielu ludzi. Nauka religii odbywa się w salkach parafialnych, a nie w szkole. Mamy około 100 dzieci, w tym duża grupa dzieci pracowników z Polski, którzy tu czasowo pracują.

- Czym różni się praca duszpasterska na Ukrainie i w Polsce?

- W Polsce parafie są, prawie wyłącznie, terytorialne. Tu głównie personalne. Nasz kościół gromadzi wiernych prawie z całego Kijowa (60% wszystkich katolików naszego miasta), liczącego oficjalnie ponad 3,5 mln mieszkańców - a nieoficjalnie nawet do 5 mln.

Generalnie Ukraińcy to ludzie pobożni. I też szukają kontaktu z Bogiem. Bardziej odpowiada im prawosławie - dlatego, że jest mniej zobowiązujące. Wystarczy przyjść dwa razy do roku na nabożeństwo, zapalić świeczkę i wszystko jest ok.

Większość katolików zawiera związek małżeński z prawosławnymi. Takich małżeństw udzielamy tu ok. 80%. Zdecydowana ich większość - to ludzie, którzy zazwyczaj nigdy wcześniej się nie spowiadali ani nie przystępowali do sakramentów w cerkwi prawosławnej. Zostali tam tylko ochrzczeni. Zobowiązujemy ich do złożenia katolickiego wyznania wiary, co nie stanowi dla nich generalnie dużego problemu.

Rozwodów katolickich jest tu stosunkowo niewiele, dużo mniej niż rozwodów prawosławnych. Często spotykamy się z wypadkami, że przychodzą do nas ludzie z kościelnymi rozwodami w cerkwi prawosławnej, która dopuszcza do 2 rozwodów w życiu. Trzykrotnie moż-

Ks. Michał Brankiewicz

na tam wstąpić w nowy związek małżeński.

- A co ze ślubami z osobami innych wyznań lub niewierzącymi?

- Są tu jeszcze śluby z nieochrzczonymi - np. muzułmanami lub z współmałżonkami niewierzącymi. Jest nawet taka terminologia - ochrzczony niewierzący. Na taki ślub potrzebna jest jednak zgoda biskupa. I w większości przypadków te osoby niewierzące przychodzą później do nas na katechezy przedmałżeńskie. Dotyczy to zazwyczaj niepraktykujących Żydów. I poznają w ten sposób naukę katolicką. Bywało i tak, że niewierzący mężowie przy-

Ołtarz główny

jęli chrzest. Oczywiście bardzo ważna jest tu postawa strony wierzącej.

- Czytałem, że jednym z głównych problemów na Ukrainie jest alkoholizm. Na ile prawdziwa jest ta teza?

- Z alkoholizmem spotykamy się tu bardzo często. I np. większość rodzin, jeszcze sprzed czasów odnowy Kościoła, to rodziny rozwiedzione z uwagi na alkoholizm. Dotyczy to szczególnie naszych starszych parafianek powyżej 60 roku życia. Są to tzw. połówki, żyjące bez mężów, z którymi się rozwiodły jeszcze w czasach sowieckich. I dopóki nie wstępują w nowy związek mogą przystępować do sakramentów. Mogą też starać się o unieważnienie małżeństwa prawosławnego, jeśli takowe było.

Nasz katolicki sąd rozpatruje takie sprawy i w 80% unieważnia małżeństwa prawosławne, uważając, że nie spełniały procedury formalnej.

- Ilu katolików mieszka dziś na Ukrainie?

- Wszystkich katolików jest tu dziś ok. 6 mln. Mamy tu katolików 2 obrządków: grekokatolików i rzymskich katolików. Grekokatolików jest ok. 5 mln, rzymskich katolików ok. 1 mln. Liczymy, że w Kijowie mieszka ok. 10 tys. katolików. Wielu z nich przyjechało tu z innych części Ukrainy. W Kijowie bowiem zdecydowanie łatwiej można znaleźć pracę - np. w budownictwie, handlu czy innych usługach.

- Jakie formy pracy duszpasterskiej dominują w Waszej parafii?

- Jest ich wiele. Praktycznie prowadzimy tu wszystkie formy tradycyjnego duszpasterstwa. Mamy np. 4 koła różańcowe. Jest też Legion Maryi, zrzeszający aktywnych katolików, którzy w swoim działaniu w pełni i bezwarunkowo podporządkowują się papieżowi, biskupom oraz kapłanom parafialnym. Mamy wspólnotę Padre Pio i wspólnoty neokatechumenalne czy charyzmatyczne - nowej ewangelizacji, prowadzące np. kursy „alfa”. Mamy wreszcie duszpasterstwo młodzieży w różnym wieku i studentów.

Jedyną i poważną przeszkodą w codziennej pracy duszpasterskiej jest brak dostatecznej liczby pomieszczeń, w których nie mieszczą się nasze grupy wspólnotowe. Myślimy więc o przebudowaniu obecnego budynku pod kątem dobudowy nowych sal katechetycznych - np. poprzez dobudowę piętra.

- Z czym najczęściej zwracają się do Księdza parafianie?

- Ludzie przychodzą do nas z konkretnymi życiowymi pytaniami. Najczęściej proszą nas o pomoc w rozwiązaniu swoich rodzinnych problemów - np. z wychowaniem dzieci. Są to wszystkie problemy czasów postsowieckich, kiedy to rodzina była często niszczone. O radę proszą nas również ludzie młodzi szukający nowej formy pogłębienia życia duchowego. Oni bardzo chętnie garną się i angażują we wszelkich formach aktywności.

Są też zazwyczaj bardzo otwarci na różne formy wolontariatu. Mamy tu np. w Kijowie „Radio Maryja”. I bardzo wielu młodych ludzi z naszej parafii pracuje w tym radiu jako wolontariusze. Ja zresztą też. Raz w tygodniu mam nawet swój

Kopuła

autorski duszpasterski program. Rozmawiamy w nim ze słuchaczami. Poruszamy wtedy wiele aktualnych problemów – np. przebaczenia. A jest to sprawa ciągle tu na Ukrainie bardzo aktualna. Radio Maryja obejmuje swym zasięgiem większą część Ukrainy i jest częścią światowej włoskiej sieci (nie mylić z „Radiem Maryja” w Polsce).

- Prowadzi Ksiądz ponadto lektorat z języka łacińskiego w seminarium diecezjalnym w Worzelu...

- Dojeżdżam do Worzela 25 km. Jest to specyficzne seminarium posiadające tylko kilku wykładowców stałych. Seminarium w Worzelu kształci obecnie kleryków z naszej diecezji kijowsko-żytomierskiej oraz z diecezji odesko-symferopolskiej i charkowsko-zaporoskiej. Z wykładami dojeżdżają tam nieregularnie księża z Polski i z Ukrainy. Bywa tak, że przez tydzień albo nawet dłużej klerycy uczą się jednego przedmiotu.

- A jak wygląda duszpasterstwo w czasach pandemii?

- W związku z wprowadzeniem zaostrzonych norm kwarantanny informujemy naszych wiernych, że podczas nabożeństw może przebywać w kościele tylko 20 osób. Dlatego prosimy, aby osoby starsze i należące do tzw. grup ryzyka w niedzielę pozostały w domach i brały udział we Mszy św. za pośrednictwem środków masowego przekazu. Mogą one przyjść do kościoła na Mszę św. w ciągu tygodnia. Jednocześnie w związku z trudną sytuacją finansową parafii spowodowaną wyżej wspomnianymi ograniczeniami bardzo prosimy, aby w miarę możliwości ofiary na utrzymanie naszej świątyni składać. Msze św. w języku polskim i z polskim kazaniem odprawiane są: codziennie o godz. 9:00 w niedziele i święta o godz. 7:30 i 13:00

A w imieniu Duszpasterstwa Polaków dziękuję tym wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia obchodów Święta Niepodległości Polski. Dziękuję Ambasadzie RP za piękny kosz biało-czerwonych róż dla Matki Bożej.

- A ja dziękuję za rozmowę.

Leszek WĄTRÓBSKI
(Zdjęcia autora)

Nowy Rok nadchodzi

Ciąg dalszy ze str. 1

Idzie Nowy Rok, więc wyrzuć stare rzeczy

Nowy Rok warto powitać z miejscem na wszystko, co nowe. Jeśli zatem chcesz, aby przyniósł Ci on zmiany na lepsze, w przededniu wieczoru sylwestrowego lub wcześniej powyrzucaj albo porozdawaj innym wszelkie stare, niepotrzebne i niechciane rzeczy.

W Nowy Rok zapomnij o porządkach

Pierwszego stycznia należy dużo jeść i – uwaga – nie zmywać naczyń ani nie wyrzucać śmieci. Porządki kończymy dzień przed sylwestrem! Absolutnie nie wolno robić ich 31 grudnia – przesąd mówi, że w przeciwnym wypadku przez cały nadchodzący rok będziemy oddawać się sprzątanii; ponadto, jeśli zabierzemy się za porządki w sylwestra, możemy wymieść z domu szczęście...

Zegar

Kiedy zegar wybije północ, wówczas najstarsza osoba w rodzinie powinna szeroko otworzyć okno lub drzwi – w ten sposób zaprosi do środka Nowy Rok i życzliwe domowi duchy, a to co stare szybko opuści cztery ściany.

O północy obserwuj bąbelki i słuchaj rozmów

Kiedy w sylwestra wybije północ, obserwuj bąbelki szampana w swoim kieliszku. Dużo szalejących bąbelków oznacza, że nadchodzący rok będzie burzliwy, pełen przygód lub romanсів. Natomiast mało bąbelków wróży spokój i dobrostan. Jeśli jesteś singielką i chciałaś znaleźć chłopaka, przysłuchuj się rozmowom tuż po północy – pierwsze męskie imię, jakie wtedy usłyszysz, to imię Twojego przyszłego ukochanego.

Goście

Nic tak nie zapewni ci szczęścia w nowym roku, jak odwiedzający cię tuż po północy goście. Najwięcej szczęścia zwiastuje pukający do drzwi jasnowłosy mężczyzna, zaś trochę mniej - ciemnowłosy. Zjawiająca się w naszych progach kobieta, zawsze, niezależnie od koloru włosów, wieku czy też stanu cywilnego, zwiastuje kłopoty.

A jak z całusami?

Składając o północy życzenia noworoczne zwróć uwagę kogo całujesz. Pierwsza osobą pocałowaną przez kobietę powinien być mężczyzna, a mężczy-

NAJCIEKAWSZE PRZESĄDY NOWOROCZNE W POLSCE

zna nawet po więcej niż jednym kieliszku szampana niech pamięta, żeby pierwszego całusa w Nowym Roku dostała od niego kobieta.

Dania

Panie domu powinny zapłacić lodówki i spizarnię wszelkimi przysmakami, co odpędzi biedę i zapewni w nowym roku dostatek. W czasie nocy sylwestrowej, należy również zadbać o odpowiednie nakrycie stołu. Podobno najwięcej szczęścia przynoszą okrągłe naczynia oraz potrawy z kapusty.

Z czystym sumieniem

Rankiem w Sylwestra i Nowy Rok dobrze jest umyć twarz zimną wodą, żeby cieszyć się dobrym zdrowiem. Aby zacząć kolejny rok w przyjaźni z innymi ludźmi, najpierw trzeba pogodzić się z tymi, z którymi pokłóciliśmy się w starym. Chodzi o to, by wejść w kolejny rok z czystym sumieniem.

Dawne przesady noworoczne w różnych regionach Polski

Na Mazowszu w noc sylwestrową gospodarze robili sobie nawzajem dowcipy – zatykali kominy, wciągali wozy na dach stodoły, kradli furtki i bramy. Kradzieże były traktowane żartobliwie.

Na Kaszubach wypędzano podczas zabawy stary rok, obchodząc wieś z hałasującymi klekotkami. Na Podhalu Górale wrzucali monetę do miski z wodą, w której się myli oraz obowiązkowo wkładali kilka drobnych monet do kieszeni.

Na Pomorzu gospodarze obwiązywali drzewka owocowe w sadzie powróżkami uplecionymi ze snopów stawianych w Wigilię w izbie i wtykali w nie małe krzyżki upieczone z ciasta, aby zapewnić urodzaj na owoce.

W wielu regionach wypiekano noworoczne pieczywo w kształcie kołacza, zwane nowym latkiem lub bochniaczkiem, z uformowanymi gałązkami, figurkami zwierząt, ptaków oraz postacią człowieka. Miały one w sposób magiczny zapewnić szczęście i pomyślność w gospodarstwie. Wysyłano młode dziewczyny po polana. Ta, która przyniosła w naręczu parzystą liczbę dREW, zgodnie z wierzeniami, w przyszłym roku miała wyjść za mąż.

Lano wosk i ołów, rzucano butami. Z czasem zarzucono

wróżenia w Nowy Rok i wszystkie obrzędy przeniesiono na andrzejki i katarzynki.

Żony gospodarzy umieszczały w kątach domu główki czosnku oraz przedmioty wykonane z żelaza. Czosnek nie

Na wsi był to także dzień, kiedy wszyscy zwaśnieni ludzie, godzili się ze sobą i wybaczali sobie krzywdy. Do dziś spotkać można osoby, które uznają, że to, co im się przydarzyło pierwszego dnia nowego roku,

chronił od wampirów, ale od wszelkich uroków. Żelazo miało pomóc w przezwyciężeniu wszelkich trudów i nieszczęść, jakie miałyby spaść na rodzinę.

Zwyczajem jeszcze z czasów pogańskich było stawianie stołka z miękkim nakryciem, na środku głównego pomieszczenia z piecem. Wierzono bowiem, że jest to także noc duchów, które należy przyjąć z godnością i zapewnić im wygodę i komfort. Z tego powodu przed północą rozpalano w kominku, aby w izbie było ciepło i nikt do rana nie przestawiał stołka ze środka pomieszczenia.

Szlachcice w nowy rok strzelały z rusznic, aby uczcić zakończenie starego roku i wejście nowego, choć to nie było jedyne znaczenie. Strzały te miały też zabezpieczać domy poprzez odstraszenie piorunów, a panom i poddanym dać ochronę przed chorobami.

Dzień po nocy sylwestrowej rozpoczynał się wczesnym rankiem mszą w kościele. Uważano bowiem, że kto tego dnia wcześniej wstanie, ten szybciej zaprosi dobrobyt do domu. Z czasem ten zwyczaj przeniesiono na święta Wielkiej Nocy i nazwano wyścigami gospodarzy.

będzie rzutować na cały kolejny rok. Zarówno samopoczucie, pogoda, jak i wiele innych, były wskaźnikami tego, co spotka ludzi w bieżącym roku. Na przykład, wietrzna pogoda wróżyła wysyp owoców w sadzie. Ciekawostką może być i to, że ludzie wróżyli sobie nawet z gwiazd. Uważano, na przykład, że jeśli nocą na niebie widać dużo gwiazd, ich kury znośić będą mnóstwo jajek.

Czy warto wierzyć w przesady noworoczne?

Wszelkie przesady, a zatem również przesady noworoczne, mają to do siebie, że gdy się w nie wierzy, częściej się sprawdzają. A zatem, mimo że podchodzimy do nich z przymrużeniem oka, warto się zastosować przynajmniej do niektórych. Z pewnością opłaci się uporządkowanie swoich spraw, uregulowanie należności i sprostowanie nieporozumień przed Nowym Rokiem..

Czyli warto spróbować, to nic nie kosztuje, ale wiara czyni cuda, a poza tym zabawa może być przednia.

Szczęśliwego Nowego Roku!

(Oprac. KOS)

Wodzirejowi na najszybszych saniach, zwanemu kuligiem (zazwyczaj w masce z długim ptasim dziobem) i jego towarzystwu pod groźbą bankructwa gospodarza nie wolno było odmówić gościny przerstającej zazwyczaj w kilkudobowe libacje

RYSOWNICY POLSCY

- Jeśli boisz się przytyć przez Święta, koniecznie przed każdym posiłkiem wypij kieliszek nalewki. Alkohol zabija uczucie strachu.
- Zła wiadomość. Mówią, że do wiosny koronawirus zmutuje i trzeba będzie też myć nogi.

SERNIK KRÓLEWSKI

Przepis na świąteczny

(od Magdy Gessler z jej książki „Smaczna Polska”)

SKŁADNIKI

Ciasto: 20 dag masła, 30 dag mąki, 10 dag cukru pudru, 2 żółtka, szczypta soli, 80 dag wiejskiego twarogu, 4 jajka, 20 dag cukru pudru, 10 dag masła, ½ szklanki śmietany, 2 łyżki budyniu waniliowego lub mąki ziemniaczanej, 5 dag rodzynków, 5 dag smażonej skórki pomarańczowej, sok z ½ cytryny

PRZYGOTOWANIE

Należy zacząć od posiekania zimnego masła z mąką, cukrem i solą. Następnie dodać żółtka i zagnieść ciasto. Uformować kulę, owinąć folią i dać do lodówki na min. pół godziny. Potem odjąć 2/3 ciasta i wyłożyć spód blaszki. Nakłuć widelcem i piec 10 minut w piekarniku nagrzanym do 200 stopni Celsjusza. Wyjąć i lekko ostudzić.

MASA SEROWA:

Ser należy dokładnie przepuścić przez maszynkę (min. 3 razy). Oddzielić żółtka od białek, by później żółtka utrzeć z cukrem, stopniowo dodając po trochu sera i masła. Na końcu dodać śmietanę wymieszaną z budyniem i sokiem z cytryny. Wszystko dobrze utrzeć. Gdy masa jest gładziutka, ubijamy białka na pianę i stopniowo, delikatnie mieszając, dodajemy ją do masy serowej. Na końcu dodać rodzynki i skórkę pomarańczową. Wylać masę na podpieczony spód formy.

OZDABIANIE:

Pozostałą część ciasta rozwałkować i wyciąć paski o średnicy 1 cm. Ułożyć je na masie serowej w kratkę. Następnie posmarować roztrzepanym żółtkiem. Na końcu wstawić do piekarnika nagrzanego do 180 stopni Celsjusza i piec dobrą godzinę. Po tym czasie wyłączamy piekarnik i czekamy, aż ciasto w nim ostygnie – no a zatem **SMACZNEGO!**

- Kochany, święta, święta, święta... Nie mogę sobie miejsca znaleźć.
- A co Marysiu... zapomniałaś gdzie kuchnia?!

***

Dzwoni znajomy z Moskwy do kolegi w Nowosybirsku i pyta:
- Ile u was mrozu?
- No jakieś 25 stopni poniżej zera.
- Tak? A w radiu podawali 40.
- To chyba na dworze.

***

Żona wściekła na męża dzwoni na jego komórkę:
- Gdzie ty się szwendasz? On na to spokojnie:
- Kochanie, czy pamiętasz ten sklep jubilerski, w którym ci się podobał ten złoty naszyjnik z perełką?
- Ależ oczywiście, misiu - spuszcza z tonu żona.
- No to jestem w knajpie na przeciw.

***

Stary skąpiec mówi do małżonki:
- Kochanie, masz takie piękne ręce! Umówmy się, że nie będziemy ich szpecił żadnymi pierścienkami i bransoletkami...

***

Babcia siedzi w fotelu i robi na drutach. Podchodzi wnuczek i pyta:
- Babciu! Kto to jest kochanek? W tym momencie babcia rzuca druty i otwiera czym prędzej szafę, a tam leży sterta kości...
- O Jezu! ...Na śmierć zapomniałam!!!

***

- Żona ma urodziny, a nie wiem, jaki jej dać prezent...
- Może przyjdź do domu trzeźwy?
- Nie przesadzajmy, to nie jest okrągła rocznica.

***

Hrabia wchodzi do banku.
- W czym mogę panu służyć? - pyta urzędniczka.
- Och, bez różnicy, może pani pozostać w tym, w czym pani jest.

NAJBOGATSZY POLAK?

Piotr Szulczewski, który pochodzi z Warszawy, ale większość życia spędził w Kanadzie i USA, prawdopodobnie zostanie niedługo najbogatszym Polakiem. To założyciel platformy e-zakupowej Wish.com, która niedługo ma wejść na nowojorską giełdę. Wish.com to platforma do internetowych zakupów, która podbiła serca klientów głównie dzięki możliwości kupowania tanich towarów z Chin. Szulczewski oficjalnie po debiucie zostanie miliarderem i nie tylko najbogatszym Polakiem, ale też jednym z najbogatszych ludzi świata.

ŚWIERK CZY SOSNA?

Aż trudno uwierzyć, że zwyczaj ubierania choinki rozpowszechnił się dopiero około dwieście lat temu. Najstarsze doniesienia o choince jako drzewku przyozdabianym na Boże Narodzenie pochodzą z Alzacji, pogranicza Niemiec i Francji. Mówią one o ustawianiu w domach iglastego drzewka przybranego rajskimi jabłuszkami, orzechami i ozdobami z papieru.

Dziś właściciele choinek dzielą się na dwie grupy. Część ma sztuczną, inni nie wyobrażają sobie świąt bez zapachu świeżego bożonarodzeniowego drzewka.

Najczęściej wybieranym drzewkiem na choinkę jest świerk. Wiąże się to z intensywnym żywicznym zapachem świerkowych igieł. Niestety świerk pospolity gubi igły już od pierwszej minuty po przyniesieniu do domu, a po kilku tygodniach zrzuca je wszystkie.

Do grupy najbardziej ekskluzywnych choinek należy jodła kaukaska (jest to najdroższe drzewko). Jodła w mieszkaniu może wytrzymać nawet dwa miesiące, a igły nie będą się sypać. Niestety gałązki jodły słabo pachną.

Sosna pospolita nie jest często wybierana na choinkę ze względu na rzadkie igły. Jej największym atutem jest atrakcyjna cena oraz żywiczny zapach igieł, które długo utrzymują się na gałązkach.

RYSY

Najwyższy szczyt Polski - Rysy (w Tatrach), ma 2499 metrów nad poziomem morza. W Europie rekord wysokości należy do Mont Blanc w Alpach – 4808 metrów nad poziomem morza. Natomiast najwyższy na świecie jest Mount Everest w Himalajach – 8848 metrów nad poziomem morza.

